

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΕΤΟΣ 33^ο
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 253

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2021
ΜΑΡΤΣ 2021

«Μητρός τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερον ἔστιν ἡ πατρίς καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοίρᾳ καὶ παρὰ θεοὺς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσιν.»

ΜΗΝ ΞΕΧΑΣΩ ... ΤΙΣ ΘΥΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΚΗ ΜΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Με λαμπρότητα και τη δέουσα επισημότητα θα γιορτάσουμε την 25η Μαρτίου 2021, τη διπλή γιορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου και της Εθνική μας παλιγγενεσίας του 1821, καθώς συμπληρώνονται 200 χρόνια από την αποτίναξη του οθωμανικού ζυγού.

Η ιστορία μας θυμίζει πάντα ποιοι είμαστε και τι είμαστε ικανοί να πετύχουμε ενωμένοι και πάντα υπό τη σκέπη και προστασία της Υπεραγίας Θεοτόκου. Οι πρόσκαιρες δοκιμασίες που περνάμε ας γίνουν η αφετηρία για νέους αγώνες και επανεκκίνηση του ωραίου αγώνα για το καλό της πατρίδας μας.

Η επανάσταση των Ελλήνων αγωνιστών του 1821 αποτελεί ύψιστο παράδειγμα απaráμιλλου αγωνιστικού φρονήματος, εκφράζοντας ένα πανελλήνιο μήνυμα εθνικής ενότητας και ομοψυχίας, για το καλύτερο μέλλον αυτού του τόπου και των παιδιών μας, χωρίς εθνικές υποχωρήσεις και δείχνοντας προς όλους αλλά ιδιαίτερα στους εξ ανατολών γείτονες ότι οι Έλληνες μιλάνε με πράξεις και όχι με κούφια λόγια.

Ας φανούμε αντάξιοι του Λεωνίδα, του Μ. Αλέξανδρου, του Ρήγα Φεραίου, του Γερμανού Καραβαγγέλη και χιλιάδων άλλων προγόνων μας δουλεύοντας και προσφέροντας ο καθένας μας το ελάχιστο λιθαράκι προς την πατρίδα μας αλλά και ο "σύγχρονος πολιτισμός με την σάπια παγκοσμιοποίηση" να μην μας κοιμίσει γιατί ο εχθρός υπομονετικά παραμονεύει.

Ζίπκα και φουστανέλα εντάμαν το 1821

Η προσφορά των Ελλήνων του Πόντου στην επανάσταση του 1821 ήταν μεγάλη καθώς συμμετείχαν με πολλούς και διάφορους τρόπους στους εθνικούς αγώνες, για την απελευθέρωση της Ελλάδας από τον τουρκικό ζυγό. Υπάρχει ελλιπής πληροφόρηση...

Συνέχεια στην 6η σελίδα

200 Χρόνια από την παλιγγενεσία της Πατρίδας ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

Γιάννης Μακρυγιάννης: «Αν μας έλεγε κανένας αυτήνη τη λευτεριά οπού θα γευόμαστε, θα περικαλούσαμε τον Θεόν να μας αφήσει εις τους Τούρκους άλλα τόσα χρόνια, να γνωρίσουν οι άνθρωποι τι θα πη πατρίδα, τι θα ειπή θρησκεία, τι θα ειπή φιλοτιμία, αρετή, τιμιότη».

Συμπληρώθηκαν φέτος 200 χρόνια από την έναρξη της επανάστασης για την παλιγγενεσία της πατρίδος μας και ο Μακρυγιάννης συνεχίζει να είναι επίκαιρος καθώς και σήμερα στον υπέρ πίστεως και πατρίδος αγώνα έμειναν λίγοι.

Ο λεβέντης πρόγονος μας με γλώσσα σκληρή, καταγγέλλει τη στάση πολλών αγωνιστών οι οποίοι εκμεταλλεύτηκαν την Επανάσταση, και αργότερα το νεοσύστατο ελληνικό κράτος, για να αποκτήσουν αξιώματα και να πλουτίσουν. Όλοι τους απαίτησαν εκατομμύρια ως αντάλλαγμα για τις υπηρεσίες τους στην πατρίδα, και δεν αρκέστηκαν μόνο σε αυτά αλλά θέλησαν και περισσότερα.

Η πατρίδα ανήκει σε όλους, πλούσιους και φτωχούς, αδύναμους και δυνατούς, σοφούς και αμαθείς, πολιτικούς και στρατιωτικούς μας λέει ο Μακρυγιάννης στα απομνημονεύματά του. Όλοι μαζί οι Έλληνες αγωνίστηκαν για την ελευθερία, τοποθετώντας ο καθένας το δικό του λιθαράκι στον αγώνα για τη βελτίωση της ζωής και την προκοπή του τόπου. Επομένως, θα πρέπει να σεβόμαστε τη συμβολή όλων στην ανεξαρτησία της πατρίδας· κανένας δεν έχει το δικαίωμα να την εκμεταλλεύεται, κανένας δεν έχει δικαίωμα να χρησιμοποιεί την προσφορά του στην πατρίδα για προσωπικά του οφέλη, κανένας δεν μπορεί να λέει "εγώ".

Τα λάθη του παρελθόντος συνεχίζονται και σήμερα από την πολιτική ηγεσία της πατρίδας και τα χρόνια που ακολουθούν θα είναι επικίνδυνα καθώς δεν μάθαμε από τα λάθη του παρελθόντος αλλά και δεν συμμορφωνόμαστε με τις υποδείξεις των λαθών μας που μας επισημαίνουν οι ήρωες - μάρτυρες πρόγονοι μας.

Η ελληνική σημαία

Η Πρώτη εθνοσυνέλευση του επαναστατημένου Ελληνισμού πραγματοποιήθηκε στην Πιάδα, κοντά στην Επίδαυρο και γι' αυτό ονομάζεται «η ελληνική σημαία της Επίδαυρου». Ξεκίνησε στις 20 Δεκεμβρίου 1821 και διάρκεσε ως τις 16 Δεκεμβρίου 1822.

Συνέχεια στη 3η σελίδα

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
Λάμπ. Πορφύρα 1- Πανόραμα Βέροιας
Τηλ.: 2331072060 - Fax: 2331028356
Βέροια - Τ.Κ. 59132
Email: info@elverias.gr

Ιδρυτής
+ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Ε.Λ.ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΜΑΡΙΑ ΣΑΛΟΝΙΚΙΔΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΗΣ Ν. & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΝΕΑ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ
ΤΗΛ. 23310 90339 - 90234

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ
Λ. Πορφύρα 1
591 32 - ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ
Κωδικός 1000001

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ Ε.Λ. ΒΕΡΟΙΑΣ

Λειτουργεί καθημερινά πλην
Παρασκευής και Σαββάτου
από τις 17:00 έως τις 21:00.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

e-pontos.gr
pontostv.gr
verianet.gr
inveria.gr
alexandriamou.gr
24oresimathia.gr
pliroforiodotis.gr
laikoyra.gr
faretra.info
veriamou.blogspot.com
βεροιώτης.gr
alexandreia-gidas.gr
imathia-live.blogspot.com
blogspotanthemia.com
amosimathia.blogspot.com
idisi-gr.blogspot.gr
arive.gr
efxinospontos.gr

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ουδέν λόγω της πανδημίας του κορονοϊού

Πυρρίχιος, ο χορός της Αθηνάς Παλλάδας

Ο πιο σημαντικός ίσως χορός των Ελλήνων Ποντίων είναι ο χορός Σέρρα ή Πυρρίχιος. Όχι γιατί είναι ο πιο διαδεδομένος, αλλά γιατί είναι ο πιο γνωστός ακόμη και σε άτομα μη ποντιακής καταγωγής.

Οι πληροφορίες που μπορεί να πάρει κάποιος για το χορό από διάφορα site στο διαδίκτυο είναι πολλές και συγκεχυμένες. Αναφέρεται ο Πύρρος ή Νεοπτόλεμος ως το πρόσωπο από το οποίο πήρε το όνομα του ο χορός (Πίνδαρος, Λουκιανός). Επίσης πως ο Αθηναίος στους Δειπνοσοφιστές λέει ότι προέρχεται από τον Λάκωνα Πύρριχο, ενώ ο Στράβων και ο Πολυδεύκης τον συνδέουν με τον Κρητικό Πύρριχο.

Εδώ λοιπόν υπάρχει μια σύγχυση πολύ συχνή. Γιατί τα παραπάνω δεν αφορούν την προέλευση του χορού. Αφορούν μόνο την ετυμολογία του.

Αυτός είναι ο λόγος που κάποιοι υποστηρίζουν πως ο χορός έχει κρατήσει μόνο το αρχαίο όνομα χωρίς να έχει ουσιαστικές καταβολές από την Αρχαιότητα. Ας δούμε όμως -μακριά από οποιοδήποτε site- τι υποστηρίζουν οι ίδιοι οι αρχαίοι συγγραφείς για τη δημιουργία του χορού:

Οι αρχαίοι συγγραφείς θεωρούν δημιουργό του τη θεά Αθηνά (Διονύσιος Αλικαρνασσεύς, Λουκιανός, Όμηρος). Σύμφωνα με τη μυθολογία η θεά Αθηνά ήταν η πρώτη που χόρεψε τον πυρρίχιο τη στιγμή που ξεπήδησε από το κεφάλι του Δία (δεν γεννήθηκε), με πλήρη πολεμικό εξοπλισμό. Από τον Πλάτωνα μάλιστα πληροφορούμαστε την προέλευση του ονόματος της θεάς: «Παλλάδα» επειδή αυτή κατά την εκτέλεση του χορού «πάλλεται». Η Αθηνά τον χόρεψε επίσης μετά τη νίκη επί των Τιτάνων, και εκείνη τη στιγμή τον δίδαξε η ίδια στους ανθρώπους.

Ερυθρόμορφη λήκυθος: Παραστάσεις με πυρριχίστρια και αυλητρίδα

Επειδή όμως ο πυρρίχιος δεν είναι μόνο χορός αλλά και μουσική, πρέπει να κοιτάξουμε αν τα παραπάνω επιβεβαιώνονται από τη Θεωρία της Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής. Όπως είναι γνωστό, η θεωρία της αρχαίας ελληνικής μουσικής έχει σωθεί και μάλιστα υπάρχουν αρκετά συγγράμματα, π.χ. Αριστοξένος, Ευκλείδης, Αλύπιος και πολλοί άλλοι... Σύμφωνα με αυτήν, πυρρίχιος είναι οποιοσδήποτε χορός σε 7 χρόνους. Οι χοροί αυτοί, οι πυρρίχιοι, είναι το γένος το λεγόμενο «επίτριτον» ή «επί τρίτων». Το γένος αυτό είναι αφιερωμένο στη θεά Αθηνά -ο ιερός αριθμός 7-, ο οποίος δεν γεννάει και δεν γεννιέται αρμόζει μόνο σε αυτήν που δεν γεννήθηκε και δεν γέννησε ποτέ-, όπως οι χοροί σε πέντε χρόνους (παιάνες) είναι αφιερωμένοι στον Απόλλωνα, οι χοροί σε εννιά χρόνους είναι αφιερωμένοι στον Δία κλπ.

Ο πυρρίχιος ως πολεμικός χορός δεν ήταν ο μόνος. Αυτή είναι μια άλλη σύγχυση που πρέπει να ξεκαθαριστεί.

Πολεμικοί χοροί ήταν πολλοί, όπως οι παιάνες (πανελλήνια), ο καλαβρυσμός (Θράκη και Καρία Μικράς Ασίας), ο τελεσίας (Μακεδονία), η καρπαία (Θεσσαλία) κ.ά. Κανένας όμως από αυτούς δεν ονομάζεται πυρρίχιος, παρότι όλοι είναι πολεμικοί. Αυτό πρέπει να γίνει ξεκάθαρο γιατί πολλοί οι οποίοι δεν έχουν μελετήσει τη θεωρία της αρχαίας ελληνικής μουσικής ονομάζουν σωρηδόν τους πολεμικούς χορούς πυρρίχιους, ώστε να ονομάζεται πυρρίχιος μέχρι και ο τσάμικος - κάτι που για τους αρχαίους θα ήταν τουλάχιστον αστείο!

Σημαντικός ήταν ο πυρρίχιος στη λατρεία της Άρτεμης, κατά την οποία οι χορευτές ήταν γυναίκες (ο Καλλιμαχος ονομάζει αυτόν τον πυρρίχιο «πρύλις»). Η Άρτεμις όπως είναι γνωστό ήταν η προστάτιδα των Αμαζόνων. Οι Αμαζόνες όμως ζούσαν στον Εύξεινο Πόντο και ήταν κόρες του Άρη (πολεμικός θεός). Όλα αυτά μόνο τυχαία δεν μπορούν να είναι...

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Ουδέν λόγω της πανδημίας του κορονοϊού

Πυρριχίστρια σε ναό με άγαλμα της Αρτέμιδος. Όπως φανερώνει ο βωμός και η πρόσοψη ναού, πρόκειται για ιερό. Η χορεύτρια αναπαριστά θέση άμυνας και ετοιμασίας για επίθεση.

Τέλος δεν πρέπει να παραλείψουμε να αναφέρουμε τα μουσικά όργανα τα οποία συνόδευαν τον πυρρίχιο. Από την Αρχαιότητα ο πυρρίχιος εκτελούνταν μόνο με πνευστά όργανα. Ο λόγος είναι ότι τα πνευστά όργανα είναι κατεξοχήν πολεμικά (Άρης), σε αντιδιαστολή με τα έγχορδα τα οποία θεωρούνταν όργανα του Απόλλωνα. Δεν πρέπει να ξεχνάμε επίσης πως τη στιγμή του πολέμου οι αρχαίοι Έλληνες είχαν πνευστά όργανα του τύπου του ζουρνά στην οπισθοφυλακή του στρατεύματος.

Συμπερασματικά, για να ονομαστεί κάποιος σύγχρονος χορός ως συνέχεια του αρχαίου πυρρίχιου πρέπει να έχει τα εξής χαρακτηριστικά: 1ον να είναι σε 7 χρόνους, 2ον να είναι πολεμικός, 3ον να παίζεται με πνευστά όργανα.

Για παράδειγμα: Ο συρτός καλαματιανός (όπως και πολλοί άλλοι ελληνικοί χοροί) είναι σε 7 χρόνους αλλά δεν είναι σε καμία περίπτωση πολεμικός χορός - ο τσάμικος είναι πολεμικός χορός αλλά δεν είναι σε 7 χρόνους, κ.ο.κ. Συνεπώς μόνο ο πυρρίχιος των Ελλήνων Ποντίων μπορούμε να πούμε πως είναι η συνέχεια του αρχαίου πύρριχου, στη μορφή που διασώζεται με αγγείων ή ζουρνά.

ΠΗΓΗ: epontos

Γράφει η Ροζαλία Ελευθεριάδου

Καλάθι Αγάπης

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας σε συνεργασία με τα καταστήματα τροφίμων "ΜΑΖΙ MARKET" διοργανώνουν για μια ακόμη φορά το «ΚΑΛΑΘΙ ΑΓΑΠΗΣ» ενόψει των εορτών του Πάσχα, προκειμένου να στηρίξουμε έμπρακτα τους συνανθρώπους μας και να ανακουφίσουμε άπορους συμπολίτες μας, που ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας.

Στηρίζουμε όλοι αυτήν την προσπάθεια και δείχνουμε την αγάπη και την αλληλεγγύη που οι καιροί απαιτούν.

Όλοι μαζί...
μπορούμε

Συγκέντρωση
τροφίμων
στα ΜΑΖΙ MARKET
Μ.ΜΠΟΤΣΑΡΗ 62
& ΠΙΕΡΙΩΝ 63
Βέροια

MAZI market
συνεργασία με την
ΕΥΞΕΙΝΟ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΚΑΛΑΘΙ ΑΓΑΠΗΣ

Τα προϊόντα θα διατεθούν
σε οικογένειες της πόλης μας
στην Πρωτοβουλία για το παιδί
και στο Κοινωνικό Παντοπωλείο

γιατί όλοι μαζί μπορούμε

Οι Άγιοι του Πόντου

Όσιος Ευστράτιος ο Θαυματουργός (808 - 903μχ)

Ο Όσιος Ευστράτιος καταγόταν από την περιοχή της Ταρσίας (Ταρσός Βιθυνίας στη Μικρά Ασία), η οποία ανήκε στη μεγάλη διοικητική περιφέρεια των Οπτημάτων και συγκεκριμένα από την κωμόπολη που έφερε το όνομα Βιτζιανή και έζησε τον 9ο αιώνα μ.Χ. Οι γονείς του, Γεώργιος και Μεγεθώ, ήταν ευσεβείς και εύποροι. Ο Όσιος Ευστράτιος ανατράφηκε με παιδεία και νοουθεσία Κυρίου και οι γονείς του φρόντισαν και για την εκπαίδευσή του. Όταν συμπλήρωσε το εικοστό έτος της ηλικίας του η καρδιά του κυριεύθηκε από Θείο έρωτα. Τότε άφησε τους γονείς του και μετέβη στον Όλυμπο της Βιθυνίας, στο Μοναστήρι του Αυγάρου, στο οποίο μόναζαν οι θείοι του, από τη μητέρα του, Γρηγόριος και Βασίλειος. Εκεί λοιπόν, έγινε δεκτός από τους θείους του και ακολούθησε και αυτός την επίπονη και σκληρή ζωή του μοναχού.

Ο Όσιος καθημερινά διακονούσε τους πάντες με πρόθυμη καρδιά και ταπεινό φρόνημα. Δεν ενδιαφερόταν για τίποτε από τα αγαθά του κόσμου. Δεν είχε τίποτε στην κατοχή του, παρά μόνο ένα τρίχινο ένδυμα και ένα ύφασμα από μαλλί προβάτου. Δεν είχε ούτε τόπο ορισμένο για να κοιμάται. Λένε μάλιστα, ότι από τότε που έγινε μοναχός, στα εβδομήντα πέντε του ασκητικού του βίου, δεν κοιμήθηκε ποτέ ύπτιος ή με το αριστερό πλευρό.

Όταν πέθαναν οι προ αυτού ηγούμενοι της μονής, οι πατέρες εμπιστεύθηκαν στον Όσιο τη διοίκηση της μονής και τον ανέδειξαν ηγούμενο. Εκείνο τον καιρό επέστρεψε νικητής από τον πόλεμο κατά των Βουλγάρων, ο εικονομάχος Λέων ο Ε' (813-820 μ.Χ.), ο οποίος ανέτρεψε τον ευσεβέστατο αυτοκράτορα Μιχαήλ. Η αίρεση της εικονομαχίας άρχισε να φουντώνει. Ο Όσιος Ευστράτιος, μετά από προτροπή του Οσίου Ιωαννικίου του Μεγάλου

άφησε τη Μονή και επέστρεψε στην πατρίδα του. Μόλις όμως έγινε η αναστήλωση των αγίων εικόνων, ο Όσιος επανήλθε στο μοναστήρι του. Η μέρα περνούσε με Πνευματικά γυμνάσματα και άσκηση και η νύκτα με αγρυπνίες και γονυκλισίες. Η μονολόγιστη ελπίδα, η ευχή του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, ήταν στην καρδιά και τα χείλη του. Ο Θεός τον αξίωσε με το χάρισμα της θαυματουργίας.

Ο Άγιος προείδε, με τη Χάρη του Θεού, το θάνατό του. Λίγο πριν απέλθει από την παρούσα ζωή, κάλεσε τους μοναχούς και τους είπε : «Αδελφοί, ο χρόνος της επίγειας ζωής μου έφθασε στο τέλος του. Λοιπόν, τέκνα μου αγαπητά, να φυλάξετε την παρακαταθήκη που παραλάβατε, γιατί τα πράγματα της παρούσας ζωής είναι πρόσκαιρα και μάταια, ενώ της μέλλουσας ζωής είναι άφθαρτα και αιώνια». Μόλις τελείωσε τα σύντομα αυτά λόγια, τους ευλόγησε και τους σφράγισε με το σημείο του Σταυρού. Έπειτα, αφού ύψωσε το βλέμμα του στον ουρανό, είπε, «Κύριε, εις τας χείρας σου παραδίδω το πνεύμα μου».

Έτσι ο Όσιος Ευστράτιος κοιμήθηκε με ειρήνη σε ηλικία 95 ετών και η μνήμη του εορτάζεται στις 9 Ιανουαρίου κάθε χρόνου.

Η ελληνική σημαία

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Την πρωτοχρονιά του 1822, ο πρόεδρος της Εθνοσυνέλευσης, Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, εξέδωσε την πανηγυρική διακήρυξη της Ελληνικής Ανεξαρτησίας. Είναι το πρώτο επίσημο κείμενο του ελεύθερου ελληνικού κράτους στον διεθνή χώρο:

«Εν ονόματι της Αγίας και Αδιαιρέτου Τριάδος:

Το Ελληνικόν Έθνος, το υπό την φρικώδη οθωμανικήν δυναστείαν, μη δυνάμενον να φέρη τον βαρύντατον και अपαραδειγμάτιστον ζυγόν της τυραννίας και αποσεισάν αυτόν με μεγάλας θυσίας, κηρύττει σήμερον δια των νομίμων παραστατών του, εις εθνικήν συνηγμένων συνέλευσιν, ενώπιον θεού και ανθρώπων, την πολιτικήν αυτού ύπαρξιν και ανεξαρτησίαν».

Στις 13 Ιανουαρίου 1822 κι ενώ οι οπλαρχηγοί έλειπαν στον Ακροκόρινθο, η εθνοσυνέλευση αποφάσισε την κατάργηση όλων των διακριτικών της Φιλικής Εταιρείας και την αντικατάστασή τους με άλλα. Ανάμεσα σ' αυτά ήταν και η σημαία της που αντικαταστάθηκε από τη γαλανόλευκη του Γιάννη Σταθά.

Το "Προσωρινόν Πολίτευμα της Ελλάδος" που προέκυψε από αυτή την συνέλευση, είναι ουσιαστικά το πρώτο ελληνικό σύνταγμα. Στις παραγράφους ρδ' και ρε' υπάρχει η πρώτη απόφαση για τη μορφή της Ελληνικής σημαίας.

Το Πολίτευμα καθιέρωσε τα χρώματα κυανό και λευκό και ανέθεσε στο Εκτελεστικό Σώμα να προσδιορίσει τη μορφή της.

Στις 15 Μαρτίου 1822 εκδόθηκε η απόφαση 540 του εκτελεστικού, υπογεγραμμένη από τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο, πρόεδρο του.

Το διάταγμα όριζε για τις σημαίες ότι:

α) των μεν κατά γην δυνάμεων η σημαία, σχήματος τετραγώνου, θα είχαν εμβадόν κυανούν, το οποίο θα διηρείτο εις τέσσαρα ίσα τμήματα από άκρων έως άκρων του εμβαδού.

β) η δε κατά θάλασσαν σημαία θα ήτο διττή' μία διά τα πολεμικά και άλλη διά τα εμπορικά πλοία.

Και της μεν διά τα πολεμικά πλοία το εμβαδόν θα διηρείτο ες εννέα οριζόντια παραλληλόγραμμα, παραμειβομένων εις αυτά των χρωμάτων λευκού και κυανού' εις την άνω δε προς τα έσω γωνίαν τούτου του εμβαδού εσχηματιζέτο τετράγωνον κυανόχρουν, διηρημένον εν τω μέσω δι' ενός

σταυρού λευκοχρόου.

Της δε διά τα εμπορικά πλοία διωρισμένης το εμβαδό θα ήτο κυανούν' εις την άνω προς τα έσω γωνίαν τούτου του εμβαδού εσχηματιζέτο ωσαύτως τετράγωνον λευκόχρουν και διηρημένον εν τω μέσω δι' ενός σταυρού κυανοχρόου.

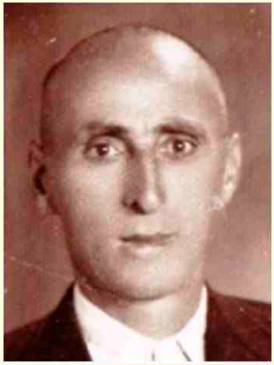
Στις 20 Φεβρουαρίου 1930 νέο διάταγμα για τη μορφή της Σημαίας, όριζε ότι η κλίμακα της εθνικής σημαίας είναι 2:3.

Η επίσημη σημαία είναι «κυανούν ορθογώνιο, με αναλογίες διαστάσεων επίσης 2:3, το οποίο διαιρείται σε τέσσερα ίσα ορθογώνια δι' ορθίου λευκού σταυρού, του οποίου αι κεραϊαι έχουσι πλάτος ίσον προς το 1/5 του πλάτους της σημαίας»

Η πρώτη Ελληνική σημαία με τη σημερινή της μορφή (κυανό φόντο και λευκός σταυρός) σχεδιάστηκε, ευλογήθηκε και υψώθηκε το 1807 στη Μονή Ευαγγελιστρίας στη Σκιάθο.

Σ' αυτή ο ηγούμενος Νήφων όρκισε τους οπλαρχηγούς Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, Ανδρέα Μιαούλη, Παπαθύμιο Βλαχάβα, Γιάννη Σταθά, Νικοτσάρα, τον Σκιαθίτη διδάσκαλο του Γένους Επιφάνιο-Στέφανο Δημητριάδη, τους Λαζαίους, τον Καρατάσο, τον Λιόλιο, τον Τσάμη και πολλούς άλλους.

Ο Νόμος 851/21-12-1978 (ΦΕΚ 233 τ. Α') «Περί εθνικής Σημαίας, των Πολεμικών Σημαιών και του Διακριτικού Σήματος τού Προέδρου της Δημοκρατίας» καθόριζε την επίσημη εθνική σημαία που χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα, καθώς και τις τεχνικές και τυπικές προδιαγραφές της. Η κλίμακα της σημαίας άλλαξε πάλι σε 2:3, όπως φαίνεται από τις διαστάσεις που προβλέπονται (π.χ. 432:648 ή 90:135). Στα πλαίσια του άρθρου 9, καταργήθηκαν οι διατάξεις των προηγούμενων ετών. Η επίσημη σημαία, ίδια με τη σημαία του στρατού ξηράς, καταργήθηκε με αυτόν το νόμο και αντικαταστάθηκε πλήρως από την εθνική σημαία, η ανάρτηση της οποίας γίνεται πάνω σε λευκό κοντό, στην κορυφή του οποίου υπάρχει (σε συγκεκριμένες περιπτώσεις) λευκός σταυρός.

Ο ΠΟΝΤΟΣ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΑΣ

Ευστάθιου Αθανασιάδη - Τσαντεκίδη (από το ομώνυμο έργο του Γεροστάθη)

(συνέχεια από το τεύχος 252)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ο Α' 1332-1340

Αφού έξεδίωξαν τον Μανουήλ τά κόμματα εκ συμφώνου, μετεκάλεσαν εκ Κωνσταντινουπόλεως τον θεϊον αυτού Βασίλειον ίνα δώσει τέλος εις την αναρχίαν. Δυστυχώς διά την κακήν πολιτείαν και αυτού, έγιναν στάσεις, έφονεύθησαν κομματάρχαι και αυτή άκόμη ή αυτοκρατορική φρουρά συγκειμένης εκ ξένων περιήλθεν εις αναρχίαν. Ο Βασίλειος ένυμφεύθη την θυγατέρα του Ανδρονίκου της Κωνσταντινουπόλεως, άλλ' έπειδή δέν απέκτησεν έξ αυτής τέκνα διεζεύχθη και ένυμφεύθει την παλλακίδα του Ειρήνην.

Τότε έγένετο εκλειψις ήλίου. τουτο έθεωρήθη κακός οίωμός και ό λαός θεωρών αίτιον της κακοδαιμονίας του τόν Βασιλέα έλιθοβόλησεν αυτόν και τόν έφόνευσεν.

ΕΙΡΗΝΗ 1340-1341

Η πρώτη σύζυγος του Βασιλείου ή όποία και συνείργησεν εις τόν φόνον αυτού, εύθύς ως έ πληροφορήθη τόν θάνατον του αυτοκράτορος έφθασεν εις Τραπεζούντα και κατέλαβεν τόν θρόνον. Έξόρισεν την αντίζηλον αυτής δευτέραν σύζυγον του Βασιλείου Ειρήνη μετά των δύο υίων της. Δέν ήδυνήθη νά φέρει την ήσυχίαν εις τό κράτος, αί δέ ταραχαί και αί έριδες μεταξύ των κομμάτων Αμυτζανταράντων και Σχολαρίων έξακολούθησαν. Οί Σχολάριοι μάλιστα φίλοι του φονευθέντος Βασιλείου βοηθούμενοι υπό των άριστοκρατικών οικογενειών Χαλδίας κατέλαβον την μονήν και τόν ναόν του Αγίου Ευγενίου και ώχυρώθησαν. Έναντίον αυτών έπετέθη ό στρατηγός της Ειρήνης Ιωάννης Ευνούχος όστις μέ τό ύγρόν πυρ κατέκαυσε την μονήν και τά κειμήλια, συνέλαβε τούς κομματάρχας και τούς έξόρισεν εις Λιμνία όπου και απέθανον.

Η Ειρήνη έννόησεν ότι άνευ συζύγου δέν θά ήτο ασφαλής επί του θρόνου, διά τουτο έζήτησε παρά του πατρός της ως σύζυγον εύγενή τινά ικανόν νά διευθύνει την πολιτείαν και τόν στρατόν. Μετά τρεις μήνας καταφθάνει ό Μιχαήλ υίός Ιωάννου του Β' μέ 3 πολεμικά των Βυζαντινών, τόν στρατηγόν Νικήτα Σχολάριον και μερικούς στρατιώτας. Υπεδέχθησαν αυτούς ό Μητροπολίτης και οί εύγενείς έτοιμοι νά δώσουν όρκον πίστεως. Πρίν τούτου όμως οί Λαζοί κατέπεισαν την Άνναν (ή όποία έμόναζεν εις μονήν του Όφεως) νά αποδυθεί τό μοναχικόν σχήμα και νά καταλάβει τόν θρόνον ως αδελφή του Βασιλείου και διά τουτο νόμιμος διάδοχος αυτού. Την νύκτα λοιπόν της άφίξεως του Μιχαήλ, οί αντίπαλοι της Ειρήνης και μάλιστα οί Λαζοί ήρέθισαν τόν λαόν κατ' αυτού, των

Βυζαντινών και των ξένων, άποκαλοῦντες αυτούς τυχοδιώκτας και την πρωϊαν συνέλαβαν τόν Μιχαήλ και τόν έξόρισαν εις Λιμνίαν. Έξεθρόνισαν την Ειρήνην και ανέλαβον την κυβέρνησην έν ονόματι της Άννης.

ΑΝΝΑ 1341

Ούτως άνήλθεν εις τόν θρόνον ή Άννα. Έν τῷ μεταξύ εύρόντες εύκαιρίαν οί Αμιδιάται Τουρκοι εισέβαλον εις τό κράτος έφθασαν μέχρι της πόλεως μέρος της όποίας εκάη και επέφεραν πολλά κακά, έν τέλει όμως έξεδιώχθησαν. Έμφύλιοι έριδες και αί έπιδρομαί των έχθρών, ανάγκασαν τά διάφορα κόμματα νά ένθρονίσουν άρρενα εκ της οικογενείας των Κομνηνών διά νά παγιώσουν την ειρήνην και τό κράτος. Απέστειλαν εις Κωνσταντινούπολιν Νικήτα τόν Σχολάριον όπως προσφέρει τό στέμμα εις τόν Ιωάννην υίόν του Μιχαήλ. Ούτος έδέχθη και ήλθε με 3 γαλέρας των Γενουατών και 2 της Τραπεζούντος, συνέλεξε στρατόν, έπετέθη και έξεδίωξε την Άνναν ήτις και έφονεύθη, καθώς και πολλοί από τούς Αμυτζανταράντας και Λαζούς. Μετά τουτο ό Ιωάννης έστέφη αυτοκράτωρ.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο Γ' 1342-1344

Αναλαβών τά ήνία του κράτους δέν κατόρθωσε νά φέρει την ποθητήν ειρήνην, διότι άφ' ενός μέν ό πατήρ αυτού έτέλει έξόριστος εις τά Λιμνία, άφ' έτέρου πολλοί των προυχόντων έφονεύθησαν και ούτω πολλοί ήσαν οί δυσαρεστημένοι. Διά τουτο πολλοί πολιτικοί και στρατιωτικοί συνεννοηθέντες μέ τόν μεγάλην ισχύν έχοντα Νικήταν Σχολάριον έλευθέρωσαν τόν Μιχαήλ και τόν άνεκύρρηξαν αυτοκράτορα, συνέλαβον τόν βασιλέα και υίόν αυτού Ιωάννη και τόν έφυλάκισαν και μετ' όλίγον απέστειλαν εις Κωνσταντινούπολιν προς πρόληψιν ταραχών.

ΜΙΧΑΗΛ 1344-1349

Ο Μιχαήλ αναλαβών την έξουσίαν ήθέλησεν νά εισαγάγει μερικές μεταρρυθμίσεις, διά νά έπέλθει ή διαταραχθείσα ήσυχία, οί όπαδοί του Μιχαήλ έζήτησαν από αυτόν νά ικανοποιήσει τάς οικογενείας των φονευθέντων Λαζών χορηγών εις αυτούς προνόμια τινά. Επί της βασιλείας του ένέσκυψεν ή πανώλης (μαῦρος λιμός) ή όποία διήρκεσεν 7 μήνας και άποδεκάτισε τούς κατοίκους.

Και οί Τουρκομάνοι επανέλαβαν τάς έπιδρομάς των, τελικώς όμως νικηθέντες έξεδιώχθησαν.

Και οί Γενουήνσιοι εύρόντες εύκαιρίαν κατέλαβον την Κερασούντα την όποιαν και έπυρπόλισαν, κατέκαψαν δέ 2 πλοία του αυτοκρατορικού στόλου. Τότε οί Τραπεζούντιοι εκδικούμενοι έλεηλάτησαν οίκίας και καταστήματα αυτών, έφόνευσαν τινάς, τούς δέ λοιπούς έρριψαν εις τάς φυλακάς. Μετ' όλίγον ένεφανίσθη ισχυρός στόλος Γενουατικός ζητών ικανοποίησιν. Όταν ήρέμησαν τά πνεύματα επήλθε συμφωνία κατά την όποιαν οί μέν Γενουάται έξεκένωσαν την Κερασούντα, ό δέ αυτοκράτωρ παρεχώρησεν εις αυτούς τό Λεοντόκαστρον.

Ο Μιχαήλ γηράσας, άσθενήσας και μη δυνάμενος νά άντεπεξέλθη κατά των έσωτερικών και έξωτερικών έχθρών ήναγκάσθη νά παραιτηθεί και νά καρεί μοναχός και μετ' όλίγον νά έξορισθεί εις Κωνσταντινούπολιν.

ΑΛΕΞΙΟΣ Ο Γ' 1349-1390

Τόν Μιχαήλ διεδέχθη ό έν Κωνσταντινουπόλει υίός του Βασιλείου και της Ειρήνης στεφθείς αυτοκράτωρ και λαβών τό όνομα Αλέξιος ό Γ'. Ούτος ανατραφείς έν τοις ανακτόροις έλαβε στρατιωτικήν και πολιτικήν μόρφωσην. Διά νά (ισχυροποιήσει δέ) ό αυτοκράτωρ της Κωνσταντινουπόλεως Ιωάννης Κατακουζηνός τόν έμνήσθευσε μέ την άνεψιά του Θεοδώραν. Κατά τά πρώτα έτη της βασιλείας του έσημιώθησαν πολλαί στάσεις, τάς όποίας όμως κατέβαλλε καθώς και έπιδρομήν των Τουρκομάνων. Μόλις μετά 10 έτη κατώρθωσε νά φέρει έσωτερικήν γαλήνην και ειρήνην των από του Φάσιδος μέχρι της Θεμισκύρας επαρχιών. Τάς προς νότον όμως επαρχίας έλυμαίνοντο οί Τουρκοι οίτινες έφθασαν μέχρι της Παναγίας Σουμελά, όμως και τινές των εύγενών εις τά μεσόγεια ήσαν σχεδόν άνεξάρτητοι. Ο Αλέξιος έξελθών εις περιοδείαν κατά την Χαιρροϊαναν διά νά έμψυχώσει τούς κατοίκους, έπescen εις ληστρικήν ένέδραν των Τουρκομάνων, από τούς όποιους όλίγον έλλειψε νά αιχμαλωτισθεί. εύτυχώς όλίγοι τινές των περί αυτού άντιτάξαντες σθεναράν άντίστασιν και πεσόντες, έδωσαν εις αυτόν τόν καιρόν νά φθάσει εις Τραπεζούντα. άφου δέ έστρατολόγησε τούς γυμνασμένους εκ των δυτικών επαρχιών έξεδίωξε τούς Τουρκομάνους.

Κατά τινάς ήλθεν εις προστριβάς και έχθροπραξίας μέ τούς Γενουηνσίινους, εις τούς όποιους όμως τελικώς παρεχώρησε τά πρότερον χρησιμοποιούμενα ύπ' αυτών έμπορικά και είδος τι φρουρίου τό Μπεζεστένι.

Ο Αλέξιος επροστάτευσε και όλας τάς μονάς (Σουμελά, Χουτουρά, Χαλιναρά, Βαζελώνος) χορηγήσας εις αυτάς διά χρυσοβούλων την έπικαρπίαν των πέριξ χωρίων. Εύηργέτησεν και τάς μονάς Θεοσκεπάστου και Αγίου Ευγενίου, άνήγειρε εκ βάθρων την μονήν Διονυσίου εις Άθω. Επροστάτευσε και τά γράμματα ιδρύσας Ακαδημίαν των θετικών επιστημών και Αστρονομίας.

Συνεδέθη διά κηδεστειών μέ όλους τούς πέριξ ήγεμόνας χριστιανούς και μωαμεθανούς διότι είχε πολλές θυγατέρας και αδελφές αίτιναι διεκρίνοντο διά τό κάλλος των.

Ο Αλέξιος ώνομάσθη Μέγας διά τά πολεμικά του κατορθώματα διά την πολιτικότητα και τά ειρηνικά έργα της μακράς βασιλείας του. Εις τόν καιρόν του οί ύπήκοοί του έπλούτισαν εκ του έμπορίου, αί δέ δημόσιοι πρόσοδοι ηύξήθησαν και διά τούτων "και στρατάρχας επιλέκτους ήτοιμάσε, ρήτοράς τε και φιλοσόφους, άκέστορας άμα και άπρονόμους λογάδας επιλεξάμενος προσελκύσατο, πλούτου δέ και τιμής ύπερεμπλήσας αυτούς".

(συνεχίζεται στο επόμενο τεύχος)

**Η δίτομη έκδοση του «Γεροστάθη»
διατίθεται από την ΕΛΒ**

Χαψία

ο γαύρος της Μαύρης Θάλασσας

Όλοι έχουμε ακούσει για τα πεντανόστιμα χαψία (αντζούγιες) του Εύξεινου Πόντου. Αλλά τώρα μαθαίνουμε ότι είναι πλέον και ένα σημαντικό έσοδο για τους αλιείς του πόντου αλλά και της οικονομίας της Τουρκίας. Κατά την περίοδο Σεπτεμβρίου-Νοεμβρίου 2020, εξήχθησαν 406 τόνοι αντσούγιας σε 9 χώρες σε όλο τον κόσμο, με αποτέλεσμα να εισαχθεί συνάλλαγμα περίπου 2 εκατομμυρίων ευρώ. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Εξαγωγέων της Ανατολικής Μαύρης Θάλασσας (DKIB), πωλήθηκαν 406 τόνοι αντσούγιες από τη Μαύρη Θάλασσα σε 9 χώρες τον Σεπτέμβριο-Νοέμβριο του 2020 ενώ την ίδια περίοδο της περασμένης σεζόν, εξήχθησαν 542 τόνοι αντσούγιες από 18 επαρχίες στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας με αντίστοιχο οικονομικό όφελος.

Το Βέλγιο κατέλαβε την πρώτη θέση στις εισαγωγές γαύρου με 906.345 δολάρια, αγοράζοντας 135 τόνους αντσούγιες. Τη χώρα αυτή ακολούθησε η Γαλλία με 796 χιλιάδες δολάρια και η Γερμανία με 136 χιλιάδες δολάρια. Επίσης η Ιταλία, ΗΠΑ, Ουκρανία, Ισραήλ, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και Βουλγαρία ήταν χώρες που γεύθηκαν τα χαψία του πόντου.

Ο Ahmet Hamdi Gürdoğan, Αναπληρωτής Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής του DKIB, δήλωσε ότι οι αντσούγιες δεν αλιεύθηκαν στο επιθυμητό επίπεδο αυτή τη σεζόν καθώς οι καιρικές συνθήκες, η υπερθέρμανση του πλανήτη και πάνω απ όλα η ακραία ρύπανση στις θάλασσες μας έχουν δυστυχώς επηρεάσει την αναπαραγωγή του γαύρου στον Εύξεινο πόντο.

Ας θυμούμε 'ς και την τραγωδίαν για τα εύνοστα τα χαψία

Χαψία εξέβαν 'ς σο γιαλόν, χοντρά τ' ευλογημένα
τα παπόρια εχ'κ' έρχουνταν, ζίπα ζίπα φορτωμένα

Χαψία βάλεν σο ταψίν εσέν λέγω Ηλία
στάξον κι ολίγον λάδοπον, ας γίν'ταν μερακλία

Τραπεζουνταίοι, Κερασουνταίοι, όλ' παίρ'νε τηγανίζ'νε
τ' εμέτερον οι Σουρμενίτ', με τα πατμάνια αλίζνε

Ρεφρέν

Χαψία - χαψία, φατέστεν σκυλ' παιδιά
και ντ' έμορφα μαιρεύει ατά η θεία μ' η Ευδοξία.

ΔΩΡΕΑΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

Ξεκίνησαν τα σεμινάρια ποντιακής διαλέκτου στην Εύξεινο Λέσχη Βέροιας. Ελάτε να γνωρίσετε τις ομορφιές της ποντιακής διαλέκτου στο Πανόραμα Βέροιας.

Το τμήμα θα λειτουργεί Παρασκευή και από ώρες 9μμ-10.30μμ δωρεάν, προκειμένου όλοι ανεξάρτητα από την καταγωγή μας να μάθουμε πέρα από την ποντιακή διάλεκτο στοιχεία από τις παραδόσεις, τα παραδοσιακά ποντιακά τραγούδια, την ιστορία αλλά και τα ήθη και έθιμα των προγόνων μας.

Υπεύθυνη διδασκαλίας είναι η πιστοποιημένη καθηγήτρια ποντιακής διαλέκτου, Αναστασία Μαχαιρίδου (Φιλολόγος - Γλωσσολόγος και Πανεπιστημιακή Εκπαιδευτρια Ποντιακής Διαλέκτου).

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με τη Γραμματεία της Λέσχης από Κυριακή μέχρι Πέμπτη, ώρες 17:00-21:00 στο τηλ 233107206 και στο 6983503676.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΓΓΕΙΟΥ - ΧΕΙΛΙΑΒΡΙΝ

Στα πλαίσια της διάσωσης και διάδοσης της μουσικής παιδείας του Πόντου, η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας δημιούργησε την κατάλληλη υποδομή για την εκμάθηση των ποντιακών παραδοσιακών μουσικών οργάνων του Αγγείου (Τουλούμ) και του Χειλιαβριν (Γαβάλ ή φλογέρα).

Ο εξαιρετικός και μοναδικός γνώστης των παραπάνω οργάνων Βασίλης Φολίνας θα είναι και για φέτος ο δάσκαλος της λέσχης μας. Τα μαθήματα γίνονται στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους του Πνευματικού Πολιτιστικού Κέντρου στο Πανόραμα, με όλα τα αναγκαία υγειονομικά μέτρα.

Για εγγραφή οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με τη Γραμματεία της Λέσχης, Κυριακή - Πέμπτη, ώρες 17:00-21:00 στο τηλ. 23310 72060 και στο τηλ. 6983503676

ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

**ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΜΚΔ και
της ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ**

www.elverias.gr
email: info@elverias.gr

Κάντε εγγραφή στο κανάλι μας:
http://bit.ly/ELV_YouTube

Βρείτε μας στις υπόλοιπες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης:
Facebook: <http://bit.ly/ELV>
Instagram: http://bit.ly/ELV_Insta
Twitter: https://bit.ly/ELV_Twitter
Website: www.elverias.gr ~

Γίνε και εσύ μέλος της οικογένειάς μας
Be [#ELV](https://www.facebook.com/ELV) ~

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Παρακαλούνται τα μέλη της λέσχης να τακτοποιήσουν την ετήσια οικονομική συνδρομή τους, που είναι 10 €, σε κάποιον από τους παρακάτω τραπεζικούς λογαριασμούς:

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: GR 0201103250000032548052409
ALPHA : GR 610-1408-300-83000-200-201-3674

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΟΠΟΙΟΣ ΕΠΙΘΥΜΕΙ
ΝΑ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
«ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ» ΣΕ ΕΝΤΥΠΗ ΜΟΡΦΗ
ΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΕΙ
ΜΕ ΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ 2331090339
ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΘΕ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΑΝΕΡΧΕΤΑΙ ΣΤΟ ΠΟΣΟ ΤΩΝ €

Σαντά παρέα με τους αετούς

Η Σαντά (Sanda ή Dumanlı) ήταν στο παρελθόν μια σπουδαία ελληνική κοινότητα μεσαιού μεγέθους κοντά στα σύνορα της Αργυρούπολης με την Τραπεζούντα. Ιδρύθηκε και κατοικήθηκε από πόντιους Έλληνες τον 17ο αιώνα.

Σήμερα είναι μια αραιοκατοικημένη περιοχή στο βόρειο τμήμα της επαρχίας Αργυρούπολης, που αποτελείται από επτά χωριά, που όλα κρατούν την ελληνική ονομασία τους:

Pishtofandon (Πιστοφάντων): 400 σπίτια, εκκλησίες του Αγίου Κυριακού, του Αγίου Παντελεήμονα, του Αγίου Χριστοφόρου, ενός δημοτικού σχολείου και της κρήνης του Χριστόφορου. Ετυμολογία: pishtof, "gun" + τοπικό επίθημα anton στα ελληνικά.

Zurnaciandon (Ζουρνατσάντων): 120 σπίτια, ο Άγιος Γεώργιος, ο Άγιος Κωνσταντίνος, οι εκκλησίες του Αγίου Κυριακού και ένα δημοτικό σχολείο. Ετυμολογία: Zurnaci, "zurna player", όργανο καλαμιού ξύλου + anton

Çakalandon (Τσακαλάντων): 53 σπίτια, εκκλησίες Ζωοδόχου Πηγής και Αγίου Γεωργίου και δημοτικό σχολείο. Ετυμολογία: Çakal, "jackal" + anton

Ishanandon (Ισχανάντων): 150 σπίτια. Εκκλησίες Αγίου Κυριακού, Αγίου Γεωργίου. 2 δημοτικά σχολεία (ένα από αυτά μόνο για κορίτσια). Ετυμολογία: İshan, που σημαίνει "πρίγκιπας" στα Αρμενικά + anton

Cozlorandon (Κοζλαράντων): 60 σπίτια. Εκκλησίες Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου και δημοτικό σχολείο.

Pinetandon (Πινετάντων): 30 σπίτια. Εκκλησίες του Προφήτη Ηλία και του Αγίου Γεωργίου και ένα δημοτικό σχολείο.

Terzandon (Τερζάντων): 200 σπίτια. Εκκλησίες του Αγίου Θεοδώρου και της Μεταμόρφωσης. Ετυμολογία: Terzi, που σημαίνει "ράφτης" στα Τουρκικά + anton.

Πριν το 1856, οι κάτοικοι της Σάντας καταγράφηκαν ως Χριστιανοί (51%) και [Κρυπτοχριστιανοί](#) (49%). Μετά το 1856, όταν το Χάτι Χουμαγιούν έδινε ισότητα σε όλους τους πολίτες ανεξάρτητα από τη θρησκεία (αφαίρεση του καθεστώτος «πρώτου πολίτη» των Μουσουλμάνων), άλλαξαν το καθεστώς τους σε χριστιανικό αντί κρυπτο-χριστιανικό και δεν ήταν προσποιοί μωου σουλμάνοι προκειμένου να λαμβάνουν ίσα δικαιώματα.

Περίπου 5.000 άνθρωποι ζούσαν στη Σάντα παρέα με τους αετούς και τα αγρέλαφα της πατρίδας. Η πρωταρχική τους γλώσσα ήταν η ελληνική ποντιακή διάλεκτος και μέχρι τη στιγμή που εγκατέλειψαν τα πατρώα εδάφη δεν μίλησαν άλλη γλώσσα στην περιοχή.

Τα ερείπια της Σάντας ανακηρύχθηκαν αρχαιολογικός φυσικός χώρος το 1999 και μας περιμένουν να τα επισκεφθούμε για να δούμε που ζούσαν οι πρόγονοί μας παρέα με τους αετούς.

Ζίпка και φουστανέλα εντάμαν το 1821

Συνέχεια από την 1η σελίδα

σχετικά με τη συνεισφορά του ποντιακού ελληνισμού στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα του 1821. Ασφαλώς ο ελληνισμός της Μαύρης Θάλασσας αξίζει καλύτερης παρουσίας στις «λευκές» σελίδες της ιστορίας και τα σχολικά βιβλία. Αντ' αυτού, παρατηρούμε να συμβαίνει τελευταία ακριβώς το αντίθετο. Να αφαιρούνται από τη διδακτέα σχολική ύλη σελίδες που αναφέρονται στην ιστορία των Ελλήνων του Πόντου και στη Γενοκτονία, ενισχύοντας την ιστορική λήθη και ακυρώνοντας τη μνήμη. Την ανάγκη να γνωρίζουμε την ιστορία του ελληνικού έθνους την επισημαίνει ήδη από την εποχή του Ο Γεώργιος Κανδηλάπτης-Κάνις, θεωρώντας ότι η ιστορική άγνοια αποτελεί μέγιστη εθνική ζημιά. Ταυτόχρονα ο Κανδηλάπτης ασκεί αυστηρή κριτική στον εθνικό ιστορικό Κωνσταντίνο Παπαρρηγόπουλο, που ενώ διέθεσε σελίδες ολόκληρες για πέντε ή δέκα φεουδαρχικά χωριά της Πελοποννήσου, απαξίωσε να γράψει για την Αυτοκρατορία της Τραπεζούντος. Για το λόγο αυτόν –καταλήγει ο Κανδηλάπτης– «παραδίδω ευτόλμως στο κοινό, αν και ατελές, το έργο μου αυτό, με την πεποίθηση ότι θα αποβεί εγκόλπιο για τον κάθε Πόντιο και θα βρει θέση σε μια γωνιά της βιβλιοθήκης τού κάθε βιβλιόφιλου» (Κανδηλάπτης-Κάνις, από το βιβλίο *Οι Μεγάλοι Κομνηνοί*).

Στην επαναστατημένη Ελλάδα του 1821 και ιδιαίτερα στο Μοριά κατέβηκαν πολλοί εθελοντές, για να πολεμήσουν και το έπραξαν με ξεχωριστή γενναιότητα. Πολλά νέα παλικάρια ποντιακής καταγωγής, σπουδαστές στην πλειοψηφία τους, κατατάχθηκαν στον Ιερό Λόχο του Αλέξανδρου Υψηλάντη. Ο Γεώργιος Θ. Κανδηλάπτης (Κάνις) γράφει: «Ουχ ήττον και πολλοί νέοι Πόντιοι μέσον Ρωσίας και Ρουμανίας κατήλθον εις την Ελλάδα και επολέμησαν γενναίως εν Ηπείρῳ και Στερεᾷ Ελλάδα...»

Επιπλέον επιφανείς Πόντιοι ενίσχυσαν με μεγάλα χρηματικά ποσά τη Φιλική Εταιρία. Ο Ηλίας Κανδήλης, ιδρυτής και διδάκτορας του Φροντιστηρίου της Χερσώνας, ο Ιάκωβος Γρηγοράντης, γενικός «αρχιμεταλλουργός» των μεταλλείων της Αργυρούπολης, καθώς και η μεγάλη ποντιακή οικογένεια των Μουρούζηδων είναι λίγα μόνο από τα παραδείγματα των Ποντίων, που ενίσχυσαν με διάφορους τρόπους τον αγώνα. Κάθε φορά που ξένοι η Έλληνες δημοσιογράφοι ζητούσαν βιογραφικά στοιχεία, από τον Πρόεδρο της Ελληνικής δημοκρατίας (1929-1935) Αλέξανδρο Ζαΐμη, έλεγε με υπερηφάνεια. «Καταγόμεθα βεβαίως από την Κερπινή Καλαβρύτων εκ πατρός, παππού και προπάππου, αλλά παρακαλώ να μη λησμονηθεί ότι η μητέρα μου Ελένη Μουρούζη, ήτο ποντιακής καταγωγής ως κόρη του Αλεξάνδρου Μουρούζη την σπουδαία Φαναριώτικη οικογένεια των Μουρούζηδων....»

Γεγονότα: που επιγραμματικά παραθέτουμε παρακάτω επιβεβαιώνουν ότι ο Πόντος ήταν παρόν στην παλιγγενεσία της πατρίδας.

1789. Ιδρύεται η Οδησσός (από τους 3.150 αρχικούς κατοίκους της οι 2.500 ήταν Έλληνες του Πόντου). Πολλοί Έλληνες του Πόντου αλλά και της Άσπρης Θάλασσας (έτσι ονόμαζαν την Μεσόγειο) άρχισαν να μεταναστεύουν προς τις παραδουνάβιες ηγεμονίες ύστερα από την συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή της Μολδοβλαχίας (1774).

1814. Ιδρύεται η Φιλική Εταιρεία, στην Οδησό. Μεταξύ των μυημένων, στον μικρασιατικό Πόντο φαίνεται να συμπεριλαμβάνονταν και κρυπτοχριστιανοί. Σημαντική εκπρόσωπος της ποντιακής συμμετοχής υπήρξε η οικογένεια των Υψηλάντων. Η οικογένεια των Υψηλάντων ενσάρκωσε με τον πλέον αποκαλυπτικό τρόπο το γεγονός της στράτευσης όλων των Ελλήνων στο στόχο της πολιτικής αποκατάστασης του υπόδουλου γένους.

1819. Μυείται στα μυστικά της Φιλικής Εταιρίας ο Σίλβεστρος Λαζαρίδης, διάκονος του Χαλδίας Σωφρονίου και μετέπειτα μητροπολίτη Χαλδίας. Ο Σίλβεστρος στη συνέχεια μυεί το μητροπολίτη Σωφρόνιο, τον Αρχιμεταλουργό Ιάκωβο Γρηγοράντη κ.α. Τον ίδιο χρόνο μυείται και ο διδάσκαλος του γένους Ηλίας Κανδήλης ο οποίος αφήνει στον Αλ. Υψηλάντη 5.000 ρούβλια, για τους σκοπούς της Εταιρείας.

1820. Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης γίνεται γενικός έφορος της αρχής, δηλαδή αναλαμβάνει την ηγεσία της φιλικής εταιρείας.

1821. Μάρτιος. Συγκροτείται ο Ιερός Λόχος, με τη συμμετοχή πολλών Ποντίων Ελλήνων. Ο Αχιλλέας Ανθεμίδης αναφέρει ότι ο σουλτάνος θεώρησε τον Ιερό Λόχο ως ευξείνο ποντιακή στρατιωτική μονάδα και ότι με αυτήν την πρόφαση εξόντωσε τους προκρίτους της Αργυρούπολης του Πόντου. Αναφέρει επίσης ότι με φερμάνι απαγορεύτηκε στον πληθυσμό της Αργυρούπολης και άλλων περιοχών να υδροδοτείται από τις βρύσες κατά την επέτειο της μάχης του Δραγατσανίου.

1821. Ιούνιος. Μάχη του Δραγατσανίου, οι Ιερολοχίτες ηττώνται. Πόντιοι μαχητές του Ιερού Λόχου καταφεύγουν στη Ρωσία μετά την ήττα. Από τους διασωθέντες Ιερολοχίτες εκτιμάται ότι οι 19 κατάγονταν από τον Πόντο.

